

Зміцнимо демократію,
розвиваючи спілкування
і комунікацію

Тижневий аналіз впливу державної політики та діяльності парламенту на розвиток демократії в Україні

Випуск 2: Понеділок, 16 січня 2012 року

Спеціальний випуск

Звіт про роботу українського уряду у 2011

Спеціальний звіт про роботу українського уряду у 2011 році, який ми пропонуємо до вашої уваги, укладений на основі даних про місце України у міжнародних рейтингах.

На початку 2010 року Фонд “Спочатку Люди” оприлюднив звіт про положення України у світі, використовуючи порівняльні дані, підготовлені українськими та міжнародними експертами та авторитетними міжнародними організаціями. Ці дані визначали оцінку становища України у різних сферах суспільно-

політичного життя. Цього року ми знову провели дослідження, щоб визначити, наскільки ефективно уряд працював на покращення рівня життя, фінансової стабільності та репутації України у 2011 році.

Вся інформація, наведена у цьому звіті, взята з відкритих джерел, які легко можна перевірити за наведеними посиланнями. Дослідження проводилося в останній тиждень грудня 2011 року, відтак його можна вважати актуальним і придатним для порівняння з 2010 роком.

Індикатори:

	Покращення ситуації порівняно з минулим роком
	Ситуація без суттєвих змін
	Погіршення ситуації порівняно з минулим роком

№	Назва	2010	2011
1. 	ВІЛ / СНІД	За рівнем поширення ВІЛ/СНІДу і темпами зростання епідемії СНІДу Україна посідає перше місце в Європі. В Україні ВІЛ-інфіковано 1,63 % населення у віці 15–49 років. Загальна кількість ВІЛ-інфікованих в Україні перевищує 360 тисяч осіб. ¹	За даними UNAIDS, темпи зростання захворюваності на ВІЛ/СНІД за підсумками 2011 року становлять близько 0,3%. Необхідне лікування отримують лише 25 тис. осіб із понад 360 тис. інфікованих. За словами експертів, трохи більше ніж за добу в Україні від СНІДу помирає кількість людей, за чисельністю рівна футбольній команді. ²

№	Назва	2010	2011
2. 	Тривалість життя	В Україні найгірший серед країн Європи (після Росії) показник рівня тривалості життя (середня тривалість життя – 67,9 років). У світі Україна посідає 123 місце серед 194 країн. У цьому переліку сусідами України є Мальдіви, Азербайджан, Узбекистан та Північна Корея. ³	За даними ООН, Україна входить у перелік із дев'яти держав (крім України у списку фігурують Білорусь, Росія та 6 країн Африки), де тривалість життя нижча від показників 1970-х років. ⁴ Середня тривалість життя – 68,5. Перед Україною розташувалася Грузія, за нею – Маврикій. ⁵
3. 	Смертність	Відповідно до інформації ООН за 2005–2010 рр., за рівнем загальної смертності Україна має найгірші показники у Європі. У світі країна посідає 17 місце – поряд із Сомалі, Росією і Бурунді. ⁶	Смертність населення в Україні становить 15,2, а в країнах-членах ЄС 6,7 осіб з розрахунку на 1000 осіб населення. Українці в середньому живуть на 10 років менше, ніж мешканці Європейського Союзу і багатьох країн СНД. ⁷
4. 	Благодійність	У „Світовому рейтингу благодійності”, укладеному британською благодійною організацією Charities Aid Foundation Україна посіла 150 місце (разом з Сербією) серед 153 країн. У цьому переліку сусідами України є Бурунді та Мадагаскар. ⁸	Відповідно до «Світового рейтингу благодійності» за 2011 рік, Україна перемістилася з 150 на 105 місце, піднявшись вгору аж на 46 сходинок, – з такими показниками: благодійних пожертвувань – 11% (минулого року – лише 5%), волонтерської роботи – 30% (торік 14%), допомоги нужденним – 37% (торік 19%). ⁹
5. 	Корупція	Україна демонструє найгірший (як і Росія) рівень корупції в Європі. У світовому рейтингу корупції Україна ділить 146 місце з Камеруном, Еквадором, Кенією, Росією, С'єрра-Леоне, Східним Тимором та Зімбабве. ¹⁰	В Індексі сприйняття корупції за 2011 рік внаслідок погіршення ситуації Україна опустилася на 152 місце, втративши 6 позицій, і таким чином розташувалася поряд із Таджикистаном, Республікою Конго, Кенією та Зімбабве. Росія, натомість, піднялась зі 146 на 143 місце. ¹¹
6. 	Економічна свобода	За показником рівня економічної свободи Україна посіла останнє місце у Європі. У світовому рейтингу за участі 179 країн нашої державі належить 162 місце – поруч із Того (161 місце) та Ліберією (163 місце). ¹²	За даними останнього випуску Індексу економічної свободи, у 2011 році Україна опустилася на дві сходинки і посіла 164 місце у переліку із 183 країн. У європейському рейтингу Україна посідає останнє, 43 місце. ¹³

<p>7.</p> 	<p>Порушення прав людини</p>	<p>За кількістю звернень до Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) з розрахунку на 10 тис. осіб Україна посіла перше місце. Поряд з Україною у цьому переліку – Росія і Туреччина.¹⁴</p>	<p>За кількістю звернень до Європейського суду з прав людини Україна посіла 5 місце.¹⁵ В останні роки ЄСПЛ ухвалює близько 100 рішень на рік проти Держави Україна.¹⁶</p>
<p>8.</p> 	<p>ВВП на душу населення</p>	<p>За даними МВФ і Світового Банку за 2009 рік, Україна за показником ВВП на душу населення посіла у 2009 році третє місце з кінця серед країн Європи. Гірші показники лише у Грузії та Молдові.¹⁷</p>	<p>За показником ВВП, що становить 3 тис. дол. на душу населення, Україна й далі є однією з найбідніших держав Європи і світу. У європейському рейтингу найближче до нас розташувались Молдова, Косово, Сербія і Болгарія.¹⁸</p>
<p>9.</p> 	<p>Благополуччя</p>	<p>За даними звіту Global Wealth 2010, укладеного за результатами дослідження швейцарського банку Credit Suisse, Україна за показником особистого достатку посіла передостаннє місце серед 40 європейських держав, обійшовши лише Молдову. При цьому середній розмір статку громадянина України становить 2,7 тис. дол. на рік (це на 200 дол. більше, ніж у Молдові). Для порівняння: у Польщі цей показник становить 28,6 тис. дол., у Румунії – 12,4 тис. дол., в Росії – понад 10 тис. дол. на особу.¹⁹</p>	<p>У звіті Global Wealth 2011 Україна скотилась на останнє місце в Європі за середнім показником достатку на особу, що становить 3,384 тис. дол. Для порівняння: у Росії цей показник становить 10,911 тис. дол., в Румунії – 17,599 тис. дол., в Польщі – 27,410 тис. дол., в Молдові – 3,481 тис. дол.²⁰</p>
<p>10.</p> 	<p>Борги</p>	<p>Україна – другий найбільший боржник МВФ після Румунії. Борг держави перед Фондом становить 12 млрд. дол. Україна також входить в десятку найбільших боржників Світового Банку з показником боргу 3,22 млрд. дол. разом з Індією, Китаєм, Туреччиною і Мексикою.²²</p>	<p>Загальна сума державного боргу України за січень-вересень 2011 року зросла на 7,5%. Сукупний державний (прямий) і гарантований борг України в січні-вересні 2011 року зріс на 7,5% - до 58,385 млрд. дол.²³</p>

<p>11.</p> 	<p>Умови для ведення бізнесу</p>	<p>Відповідно до рейтингу журналу Forbes, за сприятливістю середовища для ведення бізнесу Україна перебуває на 98 місці, поряд із Росією та Сенегалом. У Європі це найгірший показник після Боснії і Герцеговини.²⁴</p>	<p>У рейтингу журналу Forbes за 2011 рік Україна посідає 105 місце серед 134 країн. Таким чином, Україна опустилася за рік на 7 сходинок. Поряд з Україною у списку розташувалися Камбоджа і Йемен. Росія у рейтингу посіла 102 місце. При укладанні рейтингу враховувались такі чинники, як майнові права, інновації, податки, розвиток технологій, корупція, свобода, бюрократія, захист інвесторів тощо.²⁵</p>
<p>12.</p> 	<p>Смертність в результаті ДТП</p>	<p>Україна демонструє один з найвищих у Європі показників смертності в дорожньо-транспортних пригодах. Щоденно на українських дорогах гине 13–20 осіб.²⁶ Для порівняння: на українських автошляхах гине 13% усіх жертв ДТП у країнах Європи.²⁷</p>	<p>В Україні в ДТП загинуло близько 5 тис. осіб, і ще близько 40 тис. отримали важкі травми. Щоденно на автошляхах гине в середньому 14 осіб. За кількістю ДТП Україна посідає четверте місце в Європі. За даними Світового Банку, щорічні втрати української економіки від ДТП становлять близько 5 млрд. дол.²⁸</p>
<p>13.</p> 	<p>Бідність</p>	<p>Лише за офіційною статистикою, за межею бідності перебувають 12,5 млн. українців. Середньостатистичний українець живе на 105 дол. на місяць, або на 3,38 дол. на день. За підрахунками Світового Банку, 26,4% українців живуть в умовах реальної бідності. Такий самий показник – у Молдови. Українці живуть трохи краще, ніж вірмени, показник яких становить 28,7%, але значно гірше за грузин (18%) та росіян (13,6%). Що ж до Європи, то показник бідності в Україні перевищує середньоєвропейський на 11%.²⁹</p>	<p>Рівень бідності в Україні, що визначається кількістю людей, чиїх доходів не вистачає навіть на харчування, збільшився з 12,5% на початку 2008 року до 13,8% станом на жовтень 2011 року. Кількість тих українців, чиїх доходів вистачає лише на харчування і необхідні речі, збільшилася, відповідно, з 34% до 41%. За даними експертів, в українській бідності “жіноче обличчя”, оскільки 62% людей, що ледь зводять кінці з кінцями, – це жінки. В числі найбідніших (жебраків) 50% – люди пенсійного віку (від 60 років і вище), в числі бідних людей цієї вікової категорії – 29%.³⁰</p>

14. 	Інвестиційний клімат	Згідно з даними Світового Банку за 2009 рік, за показником загального обсягу прямих іноземних інвестицій в перерахунку на одного мешканця, Україна посіла 40 місце у переліку з 45 країн, розташувалась між Вірменією та Албанією. ³¹	За даними Світового Банку та Міжнародної фінансової корпорації за 2011 рік, Україна опустилася на сім сходинок і відтак перемістилася на 152 місце серед 183 країн. У рейтингу Україну випередила не тільки Польща (62 місце), а й Казахстан (47 місце), Білорусь (69), Киргизстан (70), Молдова (81) і Російська Федерація (120). ³²
15. 	Малий і середній бізнес	За інформацією Європейської Комісії, в Україні один з найнижчих у Європі рівнів внеску малих і середніх підприємств (МСП) у формування ВВП. Цей показник у нас становить лише 16%. У загальноєвропейському рейтингу цей показник забезпечив нам 34 місце у переліку із 44 держав, де Україна розташувалась між Росією та Вірменією. ³³	Упродовж першої половини 2011 року внаслідок ухвалення нового Податкового кодексу припинили діяльність понад 100 тис. МСП, а кількість тих, хто хотів би розпочати власний бізнес, скоротилась майже втричі. ³⁴ Частка малого і середнього бізнесу в економіці країни становить 13%. ³⁵
16. 	Алкоголізм	Україна посідає перше місце у світі за показником споживання алкоголю серед дітей та підлітків. (Українські діти починають вживати алкоголь з 10-13 років, і 40% підлітків вживають спиртне щонайменше раз на місяць). На другому місці - Ізраїль, на третьому - Чехія. Росія у цьому переліку посіла 15 місце. ³⁶	Україна продовжує посідати перше місце в світі за рівнем дитячого алкоголізму. Приблизно 15% українських дітей починають вживати алкоголь у 13 років. ³⁷ Щороку від пияцтва в Україні вмирає 40 тис. осіб. ³⁸
17. 	Торгівля людьми	У Європі Україна є одним з лідерів з торгівлі людьми – поряд з Білоруссю, Молдовою, Румунією та Болгарією. За підрахунками правозахисників, ці країни сукупно щороку продають щонайменше 225 тис. осіб. За даними Міжнародної організації з міграції, починаючи з 1991 року, потерпілими від торговців людьми вважаються понад 100 тис. українців. ³⁹	Україна – у переліку країн, де торгівля людьми набула найбільших масштабів. Попереду України у цьому переліку лише Росія, Туреччина і Польща. Число людей, які постраждали від торгівлі людьми саме в Україні, щороку зростає. ⁴⁰

18. 	Нелегальна еміграція	Україна є одним із європейських лідерів за темпами міграції населення. За кордоном працює близько 6 млн. українців, при цьому легально – лише 5%. ⁴¹	За даними Міжнародної організації з міграції, станом на кінець 2011 року за межами України працює 6,5 млн. українських заробітчан, що становить 14,5% населення України. ⁴² За підрахунками експертів, втрати України від відтоку спеціалістів щороку становлять близько 15 млрд. дол. З іншого боку, українські трудові мігранти щороку перераховують в Україну 5-9 млрд. дол., що становить 5-8,5% ВВП і практично дорівнює сумі іноземних інвестицій, що надходять в Україну. ⁴³
19. 	Конкурентоспроможність	У світовому рейтингу конкурентоспроможності економік світу, укладеному Всесвітнім економічним форумом, Україна посідає 89 місце серед 139 країн. Поряд з Україною у цьому переліку фігурують Албанія, Гамбія і Гондурас. ⁴⁴	У щорічному рейтингу конкурентоспроможності від Всесвітнього економічного форуму Україна піднялася з 89 на 82 місце і, таким чином, розташувалася між Тринідадом і Тобаго та Намібією. Інші країни колишнього СРСР посіли такі місця: Естонія – 33 місце, Азербайджан – 55-те, Латвія – 64-те, Росія – 66-те, Казахстан – 72-ге, Грузія – 88-ме, Молдова – 93-тє. Всього у рейтингу 2011 року фігурують 142 країни. ⁴⁵
20. 	Свобода преси	За даними Міжнародної організації «Репортери без кордонів», що стежить за рівнем дотримання свободи слова у світі, за 2010 рік Україна опустилася в Індексі свободи преси на 42 сходинки: у 2009 році держава посіла 89 місце серед 175 країн, а у 2010 році – лише 131-ше. Такі темпи падіння стали одними з найстрімкіших за всю історію визначення Індексу. Для порівняння: Росія за 2010 рік піднялася у цьому рейтингу на 13 сходинок – з 153 на 140 місце. ⁴⁶ У щорічній карті свободи слова в світі організації «Репортери без кордонів» Україна позначена оранжевим кольором, що символізує «помітні проблеми». В 2011 р. цим кольором позначені Монголія, Індія, Бразилія, Італія, низка країн Південної Європи.	У лютому 2011 року Міжнародна організація «Репортери без кордонів» випустила щорічну карту свободи слова у світі. На ній Україна позначена червоним кольором, що означає категорію «складна ситуація». У цій самій категорії опинилися Росія, Білорусь, Китай, Ірак, Афганістан, Венесуела, Колумбія, Туреччина. ⁴⁷

<p>21.</p> 	<p>Безпека на вугільних шахтах</p>	<p>З 1990 року в Україні загинули понад 3500 шахтарів. Таким чином, лише за 20-річний період незалежності на шахтах України внаслідок аварій загинуло більше шахтарів, ніж за аналогічний період в усій європейській гірничодобувній індустрії.⁴⁸ Українські шахти вважаються другими серед найнебезпечніших у світі після китайських.</p>	<p>За даними Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України, з початку 2011 року на вугільних шахтах України загинули 160 гірників. За аналогічний період 2010 року загинув 131 гірник. Таким чином, сумна річна статистика за рік зросла на 29 осіб (23%).⁴⁹</p>
<p>22.</p> 	<p>Комп'ютерне піратство</p>	<p>За результатами Сьомого щорічного дослідження комп'ютерного піратства, проведеного компанією IDC, 85% усього програмного забезпечення, що використовувалось в Україні у 2009 році, – неліцензійне. Показник України є найгіршим у Європі та дев'ятим серед найгірших показників країн світу. Щороку піратство коштує бюджету 260 млн. дол. недоотриманих доходів від оподаткування цього виду діяльності.⁵⁰</p>	<p>У світовому рейтингу комп'ютерного піратства Україна посідає 12 місце. Першим номером йде Грузія – там без ліцензій використовується 93% усіх програм. В Україні частка піратського програмного забезпечення сягає 86%. Річний обсяг ринку неліцензійного програмного забезпечення в Україні за 2010 р. становить близько 570 млн. дол.⁵¹</p>
<p>23.</p> 	<p>Рівень демократії</p>	<p>У рейтингу демократії країн світу Democrasу Index 2011, укладеному аналітичним підрозділом видання The Economist, Україна посіла 67 місце серед 167 держав. Рейтинг кваліфікує Україну як «слабку демократію». Рейтинг укладається на підставі п'яти параметрів: стану виборчого процесу і рівня плюралізму, функціонування уряду, активності населення в політичному процесі, рівня політичної культури і рівня громадянської свободи. Відповідно, кожна держава потрапляє до однієї з чотирьох категорій: «повна демократія», «слабка демократія», «гібридний режим» і «авторитарний режим».</p>	<p>Україна посіла 79 місце серед 167 держав. Таким чином, держава за рік опустилася аж на 12 сходинок і потрапила у категорію «гібридний режим». Ще стрімкіше рівень демократії впав у Росії, яка опустилась зі 107 на 117 місце і потрапила в категорію «авторитарний режим».⁵²</p>

Підсумок:

<p>4</p>	<p>Ситуація поліпшилася порівняно з 2010 роком</p>
<p>3</p>	<p>Ситуація суттєво не змінилася порівняно з 2010 роком</p>
<p>16</p>	<p>Ситуація погіршилася порівняно з 2010 роком</p>

Коментар Фонду «Спочатку Люди»:**Поліпшення**

Хороша новина полягає у тому, що у 2011 році ми жили на 7,2 місяця довше, ніж у 2010-му, децю збільшили рівень своєї конкурентоспроможності як держава, зовсім непомітно скоротили список порушень прав людини, які розглядатиме Європейський суд з прав людини в позовах українців проти Держави Україна, і стали більше підтримувати тих, хто понад усе потребує нашого розуміння і співчуття. Втім, цей останній пункт уряд не може зарахувати до своїх досягнень, адже йдеться про зростання рівня громадянської та особистої відповідальності.

Без змін

У низці питань за останній рік ситуація не змінилася. На дорогах України гине так само багато людей, наші водії такі ж брутальні (четверте місце у рейтингу найгірших водіїв Європи, і це незважаючи на високі штрафи і не менш високу пильність ДАІ!); ми продовжуємо топити свої біди в алкоголі, який щороку вбиває понад 40 000 людей, і 15% наших дітей пізнають смак спиртного у віці 13 років. Також Україна посідає ганебне 12 місце за рівнем прав. поширення комп'ютерного піратства, яке щороку приносить у кишені піратів (і виймає з кишені держави та власників авторських прав) 570 млн. дол. Усі ці показники залишилися незмінними, і це зайвий раз доводить, що уряд нічого не зробив для того, аби змінити звички українських водіїв, подолати алкоголізм, захистити молоде покоління та забезпечити дотримання авторських прав.

Погіршення

За останні 12 місяців стан українського суспільства погіршився у 16 з 23 досліджуваних сфер життя (69,5%). Це – не просто показник неефективності, це – реальний доказ спаду активності уряду. У багатьох випадках між політикою уряду і зниженням показників простежується прямий зв'язок.

У тому, що, входячи у рік Євро-2012, Україна щодня втрачає через СНІД кількість громадян, рівну за чисельністю футбольній команді, є певна сумна іронія. У 2011 році, за оцінками експертів, кількість інфікованих зростала в середньому на 5 500 людей на місяць, та, незважаючи на цю страхітливу статистику, збільшувати бюджет на охорону здоров'я уряд відмовився. А враховуючи те, що інфляція не стоїть на місці, це означає, що в реальності фінансування навіть скоротиться на 10-12%. Наслідком такої байдужості держави до проблеми СНІДу став рівень смертності, що у 2,27 рази перевищує аналогічний показник в ЄС.

Незважаючи на красиві слова про боротьбу з корупцією, в Індексі сприйняття корупції за 2011 рік Україна за рік опустилася на 6 сходинок і посіла 152 місце поруч із Таджикистаном, Республікою Конго та Зімбабве. На додаток до цього, експерти констатують в Україні найгіршу у Європі ситуацію у сфері економічної свободи. У світі держава за цим показником посідає 164 місце серед 183 країн, і таке ганебне положення України у світовому рейтингу безпомільно вказує на те, що політику уряду потрібно негайно і кардинально міняти.

Незважаючи на весь свій природний, аграрний та промисловий потенціал, Україна залишається однією з найбідніших країн Європи. ВВП на душу населення з урахуванням паритету купівельної спроможності оцінюється в 6 тис. дол. США. З іншого боку, фактом є й те, що сотня українських багатіїв володіє 61% ВВП, відтак реальний ВВП на душу населення з урахуванням паритету купівельної спроможності насправді не перевищує 2,34 тис. дол. США, а це ставить Україну на один щабель із Суданом, Еменом та Камеруном. Рівень особистого добробуту теж не робить державі честі, адже становить лише 31% від аналогічного показника Росії, 19,2% – Румунії та 12,3% – Польщі. І це в тій

самій країні, де нувориші стоять у черзі на придбання нових “Бентлі”!

Україна – другий найбільший боржник МВФ після Румунії. Наш борг становить 12 млрд. дол. США. І його повернення ляже на наші з вами плечі. На щастя українських платників податків, МВФ відмовився надавати Україні нові позики доти, поки уряд не проведе значні структурні реформи. А це малоймовірно – з урахуванням нинішнього украї несприятливого політичного клімату. Незважаючи на зусилля, яких уряд докладає для залучення іноземних інвестицій, дослідження, проведене журналом *Forbes*, понизило Україну в рейтингу інвестиційної привабливості з 98 місця до 105-го. За рік Україна скотилася на 7 сходинок, і таке падіння стало для нас своєрідним антирекордом.

Реальна бідність зросла з 12,5% до 13,8%, а це означає, що за рік ще біднішими стали 18 000 українських сімей. Втім, уряд така статистика, схоже, не бентежить, адже він скорочує фінансування Міністерства соціальної політики на 17,16%, паралельно виділяючи близько мільярда доларів на проведення Європейської першості з футболу Євро-2012, а також закладаючи в бюджет на 45 млн. дол. більше, ніж торік, на забезпечення Державного управління справами при Президенті України.

За даними Світового банку та МВФ, інвестиційний клімат в Україні на 32 позиції гірший, ніж у Росії, на 82 позиції нижчий, ніж у Киргизстані, на 73 позиції позаду Білорусі і на 90 позицій відстає від Польщі. Звісно, інвестори „голосують” втечею, шукаючи країни, де менше труднощів і бюрократичних та законодавчих перепон, і йдеться не тільки про іноземних інвесторів.

Лише у першій половині 2011 року після ухвалення нового драконівського Податкового кодексу в Україні закрилося понад 100 тис. малих і середніх підприємств, внаслідок чого

десятки тисяч людей позбулися роботи. Внесок малого та середнього бізнесу у ВВП у 2011 році впав на 3% і становив жалюгідних 13%, тоді як у ЄС цей показник стабільно становить близько 57%.

Однією з надзвичайно гострих проблем, яким уряд практично не приділяє жодної уваги, є торгівля людьми. За станом цієї страшної проблеми Україна посідає четверте місце у світі! Утім, така ситуація, на жаль, майже закономірна для держави, де верховенство права – це не більше, аніж мовний штамп, яким оперують політики-популісти.

14,5% населення країни сьогодні надає перевагу нелегальній праці за кордоном. Вдумайтеся у цю цифру. Хіба вона не є остаточною і нищівною оцінкою „роботи” уряду? Не виключено, що за кордоном нелегали з України мають більше прав і захисту, ніж у себе вдома.

За показником рівня свободи преси у рейтингу організації “Репортери без кордонів” Україна в 2011 році перемістилася з оранжевої зони („відчутні проблеми”) до червоної („складна ситуація”), опинившись, таким чином, в одній категорії з Афганістаном, Іраком та Колумбією...

Смертність на українських шахтах виросла на 23%, наблизивши Україну до рекорду Китаю. Але у Китаї уряд принаймні робить певні кроки, щоб покарати недбале керівництво шахт, тоді як в Україні, щойно зав’януть жалобні вінки, про аварію намагаються забути, а пресі наполегливо “радять” не копати занадто глибоко.

Висновки

Важко збагнути, чого саме прагне досягти уряд, якщо прості математичні дії наочно демонструють, що внаслідок його „зусиль” життя поліпшилося, та й то несуттєво, лише на 17,4% усіх оцінених аналітиками аспектів суспільно-політичного життя. На 13% становище не змінилося, воно стагнує. А на непідйомних 69,6% життя в Україні стало важчим. Така статистика характеризує нинішній уряд як один з найбільш неефективних за всю історію незалежності України.

Якщо згадати обіцянки, дані Президентом та партією влади перед виборами, то виглядає, що або українська бюрократична машина не слухається даних „згори” інструкцій, або ці інструкції так ніхто їй і не дав. Друге з припущень здається більш ніж правдоподібним, враховуючи, що Президент ретельно вибудував жорстку вертикаль влади, яка мала стати суперекстремальною і керованою. Варто зауважити, що в будь-якій сучасній європейській демократичній державі виживання такого неефективного уряду було б немислимим.

...Коли Україна здобула незалежність, Світовий Банк заявив, що з такими природними ресурсами і потенціалом населення Україна може стати однією із найбагатших країн світу. Утім, за 20 років її народ розгубив на заробітках свою високу кваліфікацію, її ресурс було розкрадено і продано за безцінь, а держава у всіх міжнародних рейтингах сусідує із країнами третього світу... Саме так трапляється, коли судова влада підкоряється волі політиків, коли державний бюджет непрозорий і непідзвітний громадянському суспільству, яке має стояти на сторожі законності і порядку, і коли демократія є лише декоративною ширмою для заспокоєння міжнародної спільноти.

Картина найближчого майбутнього не тішить яскравими барвами. Воно нагадуватиме застійний ставок із

несвіжою водою, якщо тільки українці не усвідомлять своєї сили і не збагнуть, що вибір розумної альтернативи завжди можливий і що ніхто не зможе завадити їм навести лад у власному домі.

Будь-який уряд існує лише тому, що ми на це погоджуємося. Жодний уряд не може довго триматися при владі, гноблячи інакомислення і грабуючи державне майно. „Нагорода” будь-якого уряду за таку „ефективність”, яку продемонстрував український уряд у 2011 році, – відставка. Якщо уряд не може виконувати покладену на нього роботу, він має звільнити місце для іншого – ефективного і обраного демократичним шляхом. Завдання уряду – захищати власний народ і працювати на його благо, а не визискувати, душити податками і захищати бізнес купки олігархів. Народу України варто нарешті згадати, що його слуги не мають ставати його господарями. Відновити правильний порядок – завдання самого народу.

Цитата тижня:

Нашу країну іменуватимуть демократією рівно доти, поки у нас є достатньо людей, готових боротися за свої права.

Роджер Болдуін Неш

Американський правозахисник, один із засновників Американського союзу громадянських свобод (ACLU)

- (1) <http://www.unaids.org/en/CountryResponses/Countries/ukraine.asp>
- (2) <http://www.voanews.com/ukrainian/news/ukraine/aids-in-ua-2011-12-01-134830933.html>
- (3) http://www.un.org/esa/population/publications/wpp2006/WPP2006_Highlights_rev.pdf
- (4) <http://hearts.in.ua/community/blog/80.php>
- (5) <http://newsru.ua/ukraine/03nov2011/uroven.html>
- (6) <http://esa.un.org/unpp/index.asp?panel=2>
- (7) http://pidpr.com/blog/smertnist_v_ukrajini_bilsh_nizh_udvichi_perevishhue_evropejsku/2011-11-27-382
- (8) Charities Aid Foundation (CAF). - http://www.cafonline.org/pdf/0882A_WorldGivingReport_Interactive_070910.pdf
- (9) <http://www.vboabu.org.ua/news/406.html>
- (10) Corruption Perceptions Index 2009 by Transparency International http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/cpi_2009_table
- (11) <http://www.transparency.org>, <http://taxman.org.ua/news.php?id=130>
- (12) За вєрсією The Wall Street Journal i Heritage Foundation, 2010 Index of Economic Freedom World Rankings. - <http://www.heritage.org/index/Ranking.aspx>
- (13) <http://www.usubc.org/site/recent-news/ukraine-ranked-164th-out-of-183-countries-in-latest-economic-freedom-ranking>
- (14) Доповідь Спикера парламенту України В.Литвіна. - <http://www.qwas.ru/ukraine/np/Dopov-d-Golovi-Verhovno-Radi-Ukra-ni-V-M-Litvina-na-zagalnih-zborah-Nac-onalno-akadem-pravovih-nauk-Ukra-ni>
- (15) <http://www.radiosvoboda.org/content/article/24267785.html>
- (16) <http://www.volfoto.inf.ua/pagesi/istomist/statti/2011rik/dm111208/t111213/pozov/pozov.htm>
- (17) <http://databank.worldbank.org/ddp/home.do?Step=12&id=4&CNO=2>; <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2010/02/index.htm>
- (18) <http://ua.for-ua.com/comments/2011/07/07/090248.html>
- (19) <https://emagazine.credit-suisse.com/app/article/index.cfm?fuseaction=OpenArticle&aoid=291405&lang=EN>
- (20) <http://www.scribd.com/doc/70659548/Credit-Suisse-Global-Wealth-Databook-2011>
- (21) <http://www.imf.org/external/np/fin/tad/exfin2.aspx?memberKey1=993&date1key=2010-10-12>
- (22) <http://www.rtkorr.com/news/2010/08/10/161777.new>
- (23) http://gazeta.ua/articles/business/_derzhavnij-borg-ukrajini-dosyag-60-milyardiv-dolariv/411473
- (24) http://www.forbes.com/lists/2010/6/best-countries-10-Best-Countries-for-Business_Rank_4.html
- (25) http://www.forbes.com/lists/2011/6/best-countries-11_land.html
- (26) <http://www.from-ua.com/news/0cb0800ec165f.html>
- (27) <http://zik.com.ua/ua/news/2010/07/01/235266>
- (28) <http://roadsafety.org.ua/ua/189/253>
- (29) http://www.panarmenian.net/eng/economy/news/55320/World_Bank_data_on_poverty_level_in_CIS_cited_at_YerevanMoscowKyiv_%E2%80%93Kishinev_Tbilisi_spacebridge <http://www.radiosvoboda.org/content/article/2196155.html>
- http://cpsr.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=108:2010-06-24-05-27-39&catid=26:2010-06-13-21-43-34&Itemid=31
- (30) <http://www.pravda.com.ua/news/2011/10/17/6677307>
- (31) <http://databank.worldbank.org>
- (32) <http://www.u-e-p.eu/news/2011/november/ukranaposl-152-ge-msce-za.html>; http://cripo.com.ua/print.php?sect_id=8&aid=126241
- (33) http://www.accaglobal.com/pubs/general/activities/library/small_business/sb_pubs/pol-afb-sbaga.pdf?session=ffffffffff0a0121384c9815d81f6b7b57a5882f44206ceb5cb13e108b; http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm
- (34) <http://www.unian.net/ukr/news/news-466111.html> http://www.vlasnasprava.info.ua/business_news.html?m=publications&t=rec&id=14275
- (35) <http://en.for-ua.com/news/2008/01/04/134328.html>; http://earthtrends.wri.org/searchable_db/index.php?theme=4&variable_ID=1186&action=select_countries
- (36) <http://www.itsukraine.com/ukraine-takes-the-first-place-in-alcohol-consumption-among-teenagers-in-the-world.html>
- (37) <http://sp.pl.ua/2011/10/12/svitove-liderstvo-ukrayini-za-rivnem-dityachogo-alkogolizmu-ye-mifom.html>; <http://osvitacv.com/index.php/2011-01-11-15-03-48/2011-03-07-13-57-53/21854-viktor-korzh-ukraine-a-european-leader-in-childrens-alcohol>
- (38) http://smi.liga.net/articles/2012-01-03/3772708-pivniy-bum_v_ukra_n_str_mko_zrosta_k_lk_st_malol_tn_kh_alkogol_k_v.htm
- (39) http://caritas-sde.org/index.php?option=com_content&view=article&id=9&Itemid=16&lang=uk; <http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2009>; <http://64.237.104.51/index.php?id=1171889793>
- (40) http://www.kray.cz.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=982:2011-08-31-08-32-38&catid=9:suspilstvo&Itemid=54
- (41) [http://www.undp.org.ua/en/media/1-undp-news/857-undp-presents-new-2009-human-development-report-on-migration%";](http://www.undp.org.ua/en/media/1-undp-news/857-undp-presents-new-2009-human-development-report-on-migration%) http://caritas-sde.org/index.php?option=com_content&view=article&id=9&Itemid=16&lang=uk; <http://ua.korrespondent.net/ukraine/283002/print>
- (42) <http://www.pravda.com.ua/news/2011/09/30/6630949>
- (43) http://www.politarena.org.ua/2011/10/01/ponad_6_mlijonv_ukrancv_vikhali_pracjuvati_za_kordon.html
- (44) <http://www.weforum.org/en/initiatives/gcp/Global%20Competitiveness%20Report/index.htm>
- (45) <http://ua.fru.org.ua/ukraina-u-dzerkali-rejtingu-vsivnitogo-ekonomichnogo-forumu-2011>

(46) <http://en.rsf.org/press-freedom-index-2010,1034.html>

(47) <http://tyzhden.ua/News/24246>

(48) <http://www.state.gov/p/eur/rls/rpt/eurasiafy07/115983.htm>

(49) <http://www.day.kiev.ua/3034698>

(50) <http://portal.bsa.org/globalpiracy2009/index.html>

(51) <http://euroua.com/obschestvo/ukraina-ustupila-pervenstvo-zimbabve-i-bangladesh>

(52) http://www.eiu.com/public/topical_report.aspx?campaign=DemocracyIndex2011

«На варті демократії» – це тижневий огляд Фонду «Спочатку Люди», що прагне зосередити увагу громадськості на тому, яким чином дії уряду та Верховної Ради впливають на розвиток української демократії та процес прийняття демократичних стандартів. Інформація не захищена авторським правом та може використовуватись. Однак ми просимо відтворювати інформацію у повному обсязі та з посиланням на Фонд «Спочатку Люди».

ГО «Український фонд демократії «Спочатку Люди» високо цінує підтримку Івана Матієшина у підготовці тижневика «На варті демократії».

Якщо Ви бажаєте прокоментувати будь-яку зі статей або відмовитися від підписки, будь ласка, напишіть нам за адресою: democracywatch@peoplefirst.org.ua

**Український Фонд Демократії
«Спочатку Люди»**

Вул. Верхній Вал, 4-а, м. Київ, 04071, Україна
Тел./факс: +38044 281 2312

**Зміцнимо демократію, розвиваючи
спілкування і комунікацію**